Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2017. gada 25. janvārī[1]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās — Pamatlēmums 2002/584/TI — Eiropas apcietināšanas orderis — 23. pants — Pieprasītās personas nodošanas termiņš — Iespēja vairākas reizes vienoties par jaunu nodošanas termiņu — Pieprasītās personas pretošanās pret tās nodošanu — Nepārvarama vara

Lieta C-640/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 24. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 2. decembrī, tiesvedībā par tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kas izdots pret

Tomas Vilkas .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Safjan*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 20. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *T. Vilkas* vārdā – *M. Kelly*, *QC*, *M. Lynam*, *BL*, *B. Coveney* un *J. Wood*, kā arī *T. Horan*, *solicitors*,

— Īrijas vārdā – *E. Creedon* un *D. Curley*, kā arī *E. Pearson*, pārstāvji, kam palīdz *S. Stack*, *SC*, un *J. Benson*, *BL*,

— Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *F.-X. Bréchot*, pārstāvji,

— Lietuvas valdības vārdā – *D. Kriaučiūnas*, kā arī *R. Krasuckaitė* un *J. Nasutavičienė*, pārstāvji,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Brandon*, pārstāvis, kam palīdz *J. Holmes*, *barrister*,

1 — Tiesvedības valoda – angļu.

— Eiropas Komisijas vārdā – *R. Troosters* un *S. Grünheid*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 27. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.; turpmāk tekstā – "Pamatlēmums"), 23. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar to Eiropas apcietināšanas orderu izpildi Īrijā, ko Lietuvas tiesa ir izdevusi attiecībā uz *Tomas Vilkas*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Konvencija par vienkāršotu izdošanas procedūru

3 Konvencijas par vienkāršotu savstarpējās izdošanas procedūru Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas sastādīta, pamatojoties uz K 3. pantu Līgumā par Eiropas Savienību, kas parakstīta 1995. gada 10. martā (OV 1995, C 78, 2. lpp.; turpmāk tekstā – "Konvencija par vienkāršotu izdošanas procedūru"), 11. panta 3. punktā ir noteikts:

"Ja personas nodošanu [..] noteiktajā termiņā aizkavē apstākļi, kas nav [..] attiecīgās iestādes kontrolē, tā informē otru iestādi. Abas iestādes vienojas par jaunu nodošanas dienu. Šajā gadījumā nodošana notiek 20 dienās no dienas, par kuru panākta jaunā vienošanās. Ja attiecīgā persona pēc šī termiņa beigām joprojām ir apcietinājumā, viņu atbrīvo."

Pamatlēmums

4 Pamatlēmuma preambulas 5. un 7. apsvērums ir formulēti šādi:

"(5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. Ieviešot jaunu, vienkāršotu sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātas vai aizdomās turētas personas nodod sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, būs iespējams izvairīties no sarežģītības un iespējamās kavēšanās, kas piemīt pastāvošajām izdošanas procedūrām. Tradicionālās sadarbības attiecības, kas līdz šim pārsvarā pastāvēja starp dalībvalstīm, ir jāaizvieto ar sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.

[..]

(7) Tā kā, darbojoties vienpusēji, dalībvalstis nespēj pilnībā sasniegt mērķi aizvietot daudzpusējo izdošanas sistēmu, kuras pamatā ir 1957. gada 13. decembra Eiropas Konvencija par izdošanu, un šis mērķis tā apjoma un rezultātu dēļ ir vieglāk sasniedzams Savienības līmenī, tad Padome var

noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts [LES] 2. pantā un [EKL] 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šis pamatlēmums nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šā mērķa sasniegšanai."

5 Pamatlēmuma 1. panta "Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt" 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem."

6 Pamatlēmuma 12. pantā "Personas turēšana apcietinājumā" ir paredzēts:

"Ja personu apcietina, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi, izpildes tiesu iestāde lemj par to, vai pieprasītajai personai ir jāpaliek apcietinājumā saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām. Personu var provizoriski atbrīvot ikvienā brīdī saskaņā ar izpildes dalībvalsts iekšējām tiesībām ar noteikumu, ka minētās dalībvalsts kompetentā iestāde veic visus pasākumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai novērstu personas bēgšanu."

7 Pamatlēmuma 15. panta 1. punktā ir norādīts:

"Izpildes tiesu iestāde termiņos un saskaņā ar šajā pamatlēmumā noteiktajiem nosacījumiem pieņem lēmumu par to, vai persona ir jānodod."

8 Pamatlēmuma 23. pantā "Personas nodošanas termiņi" ir noteikts:

"1. Pieprasīto personu nodod iespējami ātri dienā, par kuru vienojas iesaistītās iestādes.

2. To nodod ne vēlāk kā 10 dienas pēc galīgā lēmuma pieņemšanas par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi.

3. Ja pieprasītās personas nodošanu 2. punktā minētajā termiņā traucē apstākļi, ko nekontrolē neviena dalībvalsts, tad izpildes un izsniegšanas tiesu iestādes nekavējoties savstarpēji sazinās un vienojas par jaunu nodošanas dienu. Šajā gadījumā nodošana notiek 10 dienu laikā no dienas, par kuru panākta jaunā vienošanās.

4. Nodošanu izņēmuma gadījumā var uz laiku atlikt nopietnu humānu iemeslu dēļ, piemēram, ja ir pamatoti iemesli domāt, ka tas acīmredzami apdraudētu pieprasītās personas dzīvību vai veselību. Eiropas apcietināšanas ordera izpilde notiek iespējami drīz pēc tam, kad šie iemesli beidz pastāvēt. Izpildes tiesu iestāde par to nekavējoties informē izsniegšanas tiesu iestādi un vienojas par jaunu nodošanas dienu. Šajā gadījumā nodošana notiek 10 dienu laikā no dienas, par kuru panākta jaunā vienošanās.

5. Beidzoties [..] 2. līdz 4. punktā minētajiem termiņiem, ja persona joprojām atrodas apcietinājumā, to atbrīvo."

Īrijas tiesības

9 *European Arrest Warrant Act 2003* (2003. gada Likums par Eiropas apcietināšanas orderi) 16. panta 1. un 2. punktā, redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, ir reglamentēta kārtībā, kādā *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) izdod rīkojumus par personu, uz kurām attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, nodošanu.

10 Šā likuma 16. panta 3.A punktā ir paredzēts, ka persona, uz kuru attiecas šāds rīkojums, principā tiek nodota izsniegšanas dalībvalstij ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc rīkojuma stāšanās spēkā.

11 Minētā likuma 16. panta 4. un 5. punkts ir formulēti šādi:

"4) Ja *High Court* [Augstā tiesa] izdod rīkojumu saskaņā ar 1. vai 2. punktu, izņemot, ja tā izdod rīkojumu par nodošanas atlikšanu saskaņā ar 18. pantu, tad tā:

[..]

b) izdod rīkojumu par šīs personas paturēšanu apcietinājumā [..] uz laiku, kas nepārsniedz 25 dienas, līdz rīkojuma izpildei, un

c) izdod rīkojumu par šīs personas atkārtotu nogādāšanu *High Court* [Augstā tiesa]:
   i) ja šī persona nav nodota pirms nodošanas termiņa beigām saskaņā ar 3.A punktu, cik vien drīz tas ir īstenojams pēc šī termiņa beigām, vai
   ii) ja valsts centrālajai iestādei šķiet, ka nepārvaramas varas apstākļu šajā valstī vai izsniegšanas valstī dēļ šī persona netiks nodota i) daļā minētā termiņa beigās, pirms šī termiņa beigām.

5) Ja persona stājas *High Court* [Augstā tiesa] priekšā saskaņā ar 4) punkta c) apakšpunktu, tad:

a) ja *High Court* [Augstā tiesa] ir konstatējusi, ka nepārvaramas varas apstākļu attiecīgajā valstī vai izsniegšanas valstī dēļ persona netika nodota vai attiecīgajā gadījumā netiks nodota nodošanas termiņā saskaņā ar 3.A punktu, tad tā:
   i) ar izsniegšanas tiesu iestādes piekrišanu nosaka jaunu datumu personas nodošanai un
   ii) izdod rīkojumu par personas turēšanu apcietinājumā [..] uz laiku, kas nepārsniedz 10 dienas no datuma, kurš noteikts saskaņā ar i) daļu, līdz nodošanai,

un

b) jebkurā citā gadījumā *High Court* [Augstā tiesa] izdod rīkojumu par šīs personas atbrīvošanu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 Lietuvas tiesa attiecībā uz *T. Vilkas* izdeva divus Eiropas apcietināšanas orderus.

13 Ar diviem 2015. gada 9. jūlija rīkojumiem *High Court* (Augstā tiesa) nolēma nodot *T. Vilkas* Lietuvas iestādēm vēlākais 10 dienu laikā pēc šo rīkojumu stāšanās spēkā, proti, vēlākais 2015. gada 3. augustā.

14 2015. gada 31. jūlijā Īrijas iestādes mēģināja nodot *T. Vilkas* Lietuvas iestādēm, izmantojot komerciālo avioreisu. Attiecīgās personas pretošanās dēļ šis pirmais nodošanas mēģinājums neizdevās, jo lidmašīnas pilots, kas veica šo avioreisu, atteicās uzņemt *T. Vilkas* lidmašīnā.

15 Tad *High Court* (Augstā tiesa) izdeva rīkojumu nodot *T. Vilkas* Lietuvas iestādēm, vēlākais 10 dienu laikā pēc 2015. gada 6. augusta. 2015. gada 13. augustā attiecīgās personas rīcības dēļ neizdevās arī atkārtots tās nodošanas mēģinājums.

16 Tā rezultātā *Minister for Justice and Equality* (Tieslietu un līdztiesības ministrs, Īrija) lūdza *High Court* (Augstā tiesa) atļauju veikt trešo mēģinājumu nodot *T. Vilkas* Lietuvas iestādēm, šoreiz pa jūru un pa sauszemi. Tomēr 2015. gada 14. augustā šī tiesa uzskatīja, ka tās kompetencē nav izskatīt šo lūgumu, un izdeva rīkojumu par *T. Vilkas* atbrīvošanu.

17 Tieslietu un līdztiesības ministrs par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

18 Šādos apstākļos *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa, Īrija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Pamatlēmuma 23. pantā ir iecerēts un/vai atļauts vairāk nekā vienu reizi vienoties par jaunu nodošanas datumu?

2) Ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši, vai tā ir visās vai kādā no šādām situācijām: proti, ja nepārvaramas varas apstākļu vienā vai otrā dalībvalstī dēļ pieprasītās personas nodošana Pamatlēmuma 23. panta 2. punktā noteiktajā laikposmā nav bijusi iespējama, kā rezultātā jau tika panākta vienošanās par jaunu nodošanas datumu, un par šādiem apstākļiem tiek konstatēts, ka tie:

— pašlaik pastāv;

— ir beigušies un ir radušies atkārtoti, vai

— ir beigušies, bet ir radušies citi nepārvaramas varas apstākļi, kas aizkavē vai varētu aizkavēt pieprasītās personas nodošanu paredzētajā termiņā, kurš noteikts, atsaucoties uz minēto jauno nodošanas datumu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

19 Ar saviem jautājumiem, kas ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Pamatlēmuma 23. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, izpildes tiesu iestāde un izsniegšanas tiesu iestāde vienojas par jaunu nodošanas datumu atbilstoši Pamatlēmuma 23. panta 3. punktam, ja pieprasītās personas atkārtotas pretošanās dēļ ir radušies šķēršļi tās nodošanai 10 dienu laikā pēc pirmā jaunā nodošanas datuma, par kuru ir panākta vienošanās, piemērojot šo tiesību normu.

20 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Pamatlēmuma 15. panta 1. punktā ir vispārīgi paredzēts, ka izpildes tiesu iestāde pieņem lēmumu par pieprasītās personas nodošanu "[šajā pamatlēmumā noteiktajos] termiņos un saskaņā ar [tajā] noteiktajiem nosacījumiem".

21 Attiecībā it īpaši uz pēdējo nodošanas procedūras posmu Pamatlēmuma 23. panta 1. punktā ir paredzēts, ka pieprasīto personu nodod iespējami ātri dienā, par kuru vienojas iesaistītās iestādes.

22 Šis princips ir precizēts Pamatlēmuma 23. panta 2. punktā, kurā ir noteikts, ka pieprasīto personu nodod ne vēlāk kā 10 dienas pēc galīgā lēmuma pieņemšanas par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi.

23 Savienības likumdevējs tomēr ir atļāvis dažas atkāpes no šī noteikuma, paredzot, pirmkārt, ka attiecīgās iestādes vienojas par jaunu nodošanas datumu noteiktās Pamatlēmuma 23. panta 3. un 4. punktā minētajās situācijās un, otrkārt, ka pēc tam pieprasītās personas nodošana notiek 10 dienu laikā no jaunā datuma, par kuru ir panākta vienošanās.

24 Precīzāk, Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta pirmajā teikumā ir noteikts, ka, ja pieprasītās personas nodošanu Pamatlēmuma 23. panta 2. punktā minētajā termiņā traucē nepārvaramas varas apstākļi vienā vai otrā dalībvalstī, tad izpildes un izsniegšanas tiesu iestādes vienojas par jaunu nodošanas dienu.

25 Tādējādi ir jākonstatē, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punktā nav skaidri ierobežots jauno nodošanas datumu skaits, par ko var vienoties iesaistītās iestādes, ja pieprasītās personas nodošana paredzētajā termiņā izrādās neiespējama nepārvaramas varas apstākļu dēļ.

26 Tādējādi iesniedzējtiesa norāda, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta pirmais teikums tieši atsaucas tikai uz situāciju, kurā pieprasītās personas nodošana "[Pamatlēmuma 23. panta 2. punktā] minētajā termiņā", proti, "ne vēlāk kā 10 dienas pēc galīgā lēmuma pieņemšanas par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi" izrādās neiespējama nepārvaramas varas apstākļu dēļ.

27 Tātad iesniedzējtiesa jautā par Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta pirmajā teikumā minētā noteikuma piemērojamību situācijām, kad nepārvaramas varas gadījums ir radies dienā pēc šā termiņa beigām, padarot neiespējamu pieprasītās personas nodošanu 10 dienu laikā pēc pirmā jaunā nodošanas termiņa, par kuru ir panākta vienošanās, piemērojot šo tiesību normu.

28 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jākonstatē, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta gramatiskajai interpretācijai šāda piemērojamība nav obligāti pretrunā.

29 Proti, kā secinājumu 25. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ja pieprasītās personas nodošana nepārvaramas varas apstākļu dēļ nevar tikt veikta 10 dienu laikā no pirmā jaunā nodošanas datuma, par kuru ir panākta vienošanās, piemērojot Pamatlēmuma 23. panta 3. punktu, teorētiski būtu jābūt izpildītam nosacījumam, ka šīs personas nodošana 10 dienu laikā pēc galīgā lēmuma pieņemšanas par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi nav iespējama, lai būtu iespējams noteikt šo pirmo jauno nodošanas termiņu.

30 Otrkārt, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedumi, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 34. punkts, un 2016. gada 16. novembris, *Hemming u.c.*, C-316/15, EU:C:2016:879, 27. punkts).

31 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Pamatlēmums, ieviešot jaunu vienkāršotu un efektīvāku sistēmu par krimināllikuma pārkāpumu sodīto vai aizdomās turēto personu nodošanai, ir paredzēts, lai atvieglotu un paātrinātu tiesu sadarbību ar mērķi veicināt Savienībai paredzētā mērķa kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu īstenošanu, balstoties uz augstu uzticības līmeni, kam jāpastāv starp dalībvalstīm (spriedumi, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 28. punkts, un 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 76. punkts).

32 Šajā saistībā Pamatlēmuma 23. pants tāpat kā tā 15. un 17. pants ir vērsts uz to, lai paātrinātu tiesu iestāžu sadarbību, nosakot termiņus lēmumu par Eiropas apcietināšanas orderi pieņemšanai, kas dalībvalstīm ir jāievēro (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 30. maijs, *F*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 58. punkts, un 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 29. un 33. punkts).

33 Tomēr, ja tiktu uzskatīts, ka izpildes tiesu iestāde nevar izmantot jauno termiņu pieprasītās personas nodošanai, ja praksē nepārvaramas varas apstākļu dēļ tās nodošana nevar tikt veikta 10 dienu laikā no pirmā jaunā nodošanas datuma, par kuru ir panākta vienošanās, piemērojot Pamatlēmuma 23. panta 3. punktu, būtu tas pats, kas uzlikt šai iestādei pienākumu, kuru nav iespējams izpildīt, un nekādi neveicinātu noteiktā mērķa paātrināt tiesu iestāžu sadarbību sasniegšanu.

34 Turklāt Pamatlēmuma 23. panta 3. punkts ir jāinterpretē, ņemot vērā arī tā 23. panta 5. punktu.

35 Pēdējā minētajā tiesību normā ir paredzēts, ka, beidzoties Pamatlēmuma 23. panta 2.–4. punktā minētajiem termiņiem, ja persona joprojām atrodas apcietinājumā, to atbrīvo.

36 No minētā izriet, ka, ja Pamatlēmuma 23. panta 3. punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka tā pirmajā teikumā paredzētais noteikums nav piemērojams, ja pieprasītās personas nodošana 10 dienu laikā no pirmā jaunā nodošanas datuma, par ko ir tikusi panākta vienošanās, piemērojot šo tiesību normu, nepārvaramas varas apstākļu dēļ nav iespējama, šī persona šādā situācijā noteikti ir jāatbrīvo, ja tā joprojām atrodas apcietinājumā, neatkarīgi no attiecīgās lietas apstākļiem, jo minētajā tiesību normā paredzētais termiņš jau ir beidzies.

37 Tādējādi šīs interpretācijas dēļ būtiski tiktu ierobežota Pamatlēmumā paredzēto procedūru efektivitāte un tādēļ tiktu radīts šķērslis tajā noteikto mērķu pilnīgai īstenošanai, kas ir atvieglot tiesu sadarbību, ieviešot efektīvāku sistēmu par krimināllikuma pārkāpumu sodīto vai aizdomās turēto personu nodošanai.

38 Turklāt minētās interpretācijas dēļ pieprasītā persona varētu tikt atbrīvota situācijās, kad šīs personas turēšanas apcietinājumā ilguma pagarinājums nav radies izpildes iestādes rūpības trūkuma dēļ un ja kopējais šīs personas turēšanas apcietinājumā ilgums nav pārmērīgs, ņemot vērā it īpaši to, ka minētā persona pati, iespējams, ir veicinājusi procedūras kavēšanos, sodu, kas ir piemērojams šai pašai personai, un to, ka attiecīgajā gadījumā pastāv šī personas bēgšanas risks (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 59. punkts).

39 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iesaistītajām iestādēm saskaņā ar šo tiesību normu tāpat ir jāvienojas par jaunu nodošanas datumu tad, ja pieprasītās personas nodošana 10 dienu laikā no pirmā jaunā nodošanas datuma, par ko ir tikusi panākta vienošanās, piemērojot minēto tiesību normu, ir izrādījusies neiespējama nepārvaramas varas apstākļu dēļ.

40 Šo secinājumu neatspēko tas, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punkts ir jāinterpretē saderīgi ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 6. pantu, kurā ir paredzēts, ka ikvienam ir tiesības uz personas brīvību un drošību (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 54. punkts).

41 Protams, Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta interpretācija šā sprieduma 39. punkta nozīmē, ka izpildes tiesu iestādei nav obligāti jāatbrīvo pieprasītā persona, ja tā joprojām atrodas apcietinājumā un ja šīs personas nodošana 10 dienu laikā no pirmā jaunā nodošanas datuma, par ko ir tikusi panākta vienošanās, piemērojot minēto tiesību normu, ir izrādījusies neiespējama nepārvaramas varas apstākļu dēļ.

42 Tomēr, kā secinājumu 37. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, šī interpretācija nenozīmē, ka pieprasītā persona ir jāpatur apcietinājumā, jo Pamatlēmuma 12. pantā ir precizēts, ka izpildes tiesu iestāde lemj par to, vai pieprasītajai personai ir jāpaliek apcietinājumā atbilstoši izpildes dalībvalsts tiesību aktiem, un ikvienā brīdī saskaņā ar šīm pašām tiesībām persona provizoriski var tikt atbrīvota ar noteikumu, ka kompetentā iestāde veic visus pasākumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai novērstu šīs personas bēgšanu.

43 Šajā kontekstā, ja iesaistītās iestādes vienojas par otru jaunu nodošanas datumu atbilstoši Pamatlēmuma 23. panta 3. punktam, izpildes tiesu iestāde var nolemt, ievērojot Pamattiesību hartas 6. pantu, šo personu paturēt apcietinājumā tikai, ciktāl nodošanas procedūra ir īstenota pietiekami rūpīgi un, līdz ar to, ja apcietinājuma ilgums nav pārmērīgs. Lai pārliecinātos, ka tas tā ir, šai iestādei ir jāveic konkrēta attiecīgās situācijas pārbaude, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 58. un 59. punkts).

44 Šādos apstākļos ir jānosaka, vai izpildes tiesu iestādei un izsniegšanas tiesu iestādei ir jāvienojas par otru jaunu nodošanas datumu atbilstoši Pamatlēmuma 23. panta 3. punktam tādā situācijā kā pamatlietā, kurā pieprasītās personas atkārtotas pretošanās dēļ nav bijis iespējams šo personu nodot 10 dienu laikā no pirmā jaunā nodošanas datuma, par ko ir tikusi panākta vienošanās, piemērojot minēto tiesību normu.

45 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta formulējums dažādu valodu redakcijās atšķiras attiecībā uz šīs tiesību normas pirmajā teikumā minētā noteikuma piemērošanas nosacījumiem.

46 Lai arī minētās tiesību normas grieķu, franču, itāļu, portugāļu, rumāņu un somu valodas redakcijās šā noteikuma piemērošana ir pakļauta nosacījumam, ka nav iespējams veikt nodošanu nepārvaramas varas apstākļu dēļ vienā no iesaistītajām dalībvalstīm, šīs pašas tiesību normas citu valodu redakcijās, tādās kā spāņu, čehu, dāņu, vācu, grieķu, angļu, holandiešu, poļu, slovāku un zviedru, atsauce ir drīzāk uz neiespējamību veikt nodošanu tādu apstākļu dēļ, ko nekontrolē neviena no iesaistītajām dalībvalstīm.

47 Tomēr nepieciešamība vienveidīgi interpretēt Savienības tiesību normu nepieļauj, ka šaubu gadījumā šīs tiesību normas teksts tiek ņemts vērā atsevišķi, bet, gluži pretēji, nozīmē, ka tā ir jāinterpretē, pamatojoties gan uz tā autora faktisko nolūku, gan arī uz mērķi, ko tas ir vēlējies sasniegt, ņemot vērā esošās redakcijas visās oficiālajās valodās (šajā ziņā skat. spriedumus, 2001. gada 20. novembris, *Jany* u.c., C-268/99, EU:C:2001:616, 47. punkts, un 2013. gada 19. septembris, *van Buggenhout* un *van de Mierop*, C-251/12, EU:C:2013:566, 26. un 27. punkts).

48 No šādas perspektīvas raugoties, ir jāuzsver, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punktā izmantotie termini ir cēlušies no Konvencijas par vienkāršotu izdošanas procedūru 11. panta 3. punkta.

49 Lai arī šīs pēdējās minētās tiesību normas angļu un zviedru valodas redakcijās ir atsauce uz apstākļiem, ko nekontrolē neviena no iesaistītajām dalībvalstīm, ir jākonstatē, ka minētās tiesību normas spāņu, dāņu, vācu, grieķu, franču, itāļu, holandiešu, portugāļu un somu valodas redakcijās savukārt ir minēts nepārvaramas varas gadījums.

50 Tāpat no minētās konvencijas ar šīm atšķirīgajām valodu redakcijām izskaidrojošā ziņojuma izriet, ka tās 11. panta 3. punktā izmantotais vārdu salikums būtu jāinterpretē šauri, kā tāds, kas attiecas uz situāciju, kuru nebija iespējams paredzēt un kuras rašanos nebija iespējams novērst. Šis precizējums ir vērsts uz to, lai norādītu, ka minētās konvencijas līgumslēdzējām pusēm galu galā bija nodoms atsaukties uz nepārvaramas varas jēdzienu parastajā nozīmē, ko apstiprina šajā izskaidrojošajā ziņojumā minēto piemēru saraksts.

51 Turklāt šajās dažādajās Komisijas priekšlikuma (COM(2001) 522, galīgā redakcija), uz kura pamata tika pieņemts Pamatlēmums, pamatojuma izklāsta valodas redakcijās ir atsauce uz Konvenciju par vienkāršotu izdošanas procedūru un ir pārņemti skaidrojumi, kas norādīti šā sprieduma iepriekšējā punktā minētajā izskaidrojošajā ziņojumā. Šā pamatojuma izklāsta spāņu, dāņu, vācu, angļu, holandiešu un zviedru valodas redakcijās pat ir tieša atsauce uz nepārvaramas varas jēdzienu, lai precizētu apstākļu, ko nekontrolē iesaistītās dalībvalstis, jēdziena tvērumu.

52 Šie dažādie elementi palīdz pierādīt, ka tas, ka dažās valodu redakcijās tiek izmantots pēdējais minētais jēdziens, nenozīmē, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies, lai Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta pirmajā teikumā norādītais noteikums būtu piemērojams kādām citām situācijām, nevis tām, kurās pieprasītās personas nodošana ir izrādījusies neiespējama nepārvaramas varas apstākļu dēļ vienā vai otrā dalībvalstī.

53 No pastāvīgās judikatūras dažādās Savienības tiesību jomās izriet, ka ar nepārvaramas varas jēdzienu saprot neparastus un neparedzamus apstākļus, kurus persona, kas uz tiem atsaucas, nevar kontrolēt un kuru sekas, neraugoties uz pienācīgu rūpību, nav novēršamas (šajā ziņā skat. spriedumus, 2007. gada 18. decembris, *Société Pipeline Méditerranée et Rhône*, C-314/06, EU:C:2007:817, 23. punkts; 2010. gada 18. marts, *SGS Belgium* u.c., C-218/09, EU:C:2010:152, 44. punkts, un 2013. gada 18. jūlijs, *Eurofit*, C-99/12, EU:C:2013:487, 31. punkts).

54 Tomēr tāpat atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, tā kā nepārvaramas varas jēdzienam dažādās Savienības tiesību piemērošanas jomās nav vienāds saturs, tā nozīme ir jānosaka, pamatojoties uz atbilstošām tiesību normām, kuru ietvaros tam jādarbojas (spriedumi, 2007. gada 18. decembris, *Société Pipeline Méditerranée et Rhône*, C-314/06, EU:C:2007:817, 25. punkts; 2010. gada 18. marts, *SGS Belgium* u.c., C-218/09, EU:C:2010:152, 45. punkts, un 2013. gada 18. jūlijs, *Eurofit*, C-99/12, EU:C:2013:487, 32. punkts).

55 Tādējādi attiecībā uz nepārvaramas varas jēdzienu Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta izpratnē ir jāņem vērā šī pamatlēmuma struktūra un mērķis, lai interpretētu un piemērotu nepārvaramu varu veidojošos elementus, kādi tie izriet no Tiesas judikatūras (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2007. gada 18. decembris, *Société Pipeline Méditerranée et Rhône*, C-314/06, EU:C:2007:817, 26. punkts).

56 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Pamatlēmuma 23. panta 3. punkts ir atkāpe no noteikuma Pamatlēmuma 23. panta 2. punktā. Tādēļ nepārvaramas varas jēdziens Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta izpratnē ir jāinterpretē šauri (pēc analoģijas skat. spriedumus, 2012. gada 14. jūnijs, *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 24. un 25. punkts, kā arī 2013. gada 18. jūlijs, *Eurofit*, C-99/12, EU:C:2013:487, 37. punkts).

57 Turklāt ir jāuzsver, ka no Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta teksta izriet, ka ar nepārvaramas varas apstākļu rašanos pieprasītās personas nodošanas termiņa pagarināšana var tikt attaisnota tikai tad, ja šis nepārvaramas varas gadījums nozīmē, ka šīs personas nodošana paredzētajā termiņā ir izrādījusies "neiespējama". Ar to vien, ka minētās personas nodošana vienkārši ir kļuvusi sarežģītāka, tātad nevar tikt attaisnota šīs tiesību normas pirmajā teikumā minētā noteikuma piemērošana.

58 Šajā kontekstā gan ir jākonstatē, ka pieprasītās personas pretošanos pret tās nodošanu var pamatoti uzskatīt par apstākli, ko iesaistītās iestādes nevar kontrolēt un kas ir neparasts.

59 Turpretī tas, ka dažas pieprasītās personas pretojas pret to nodošanu, principā nevar tikt kvalificēts kā neparedzams apstāklis.

60 *A fortiori* tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kad pieprasītā persona jau ir pretojusies pirmajā nodošanas mēģinājumā, tās pretošanās arī otrajā mēģinājumā principā nevar tikt uzskatīta par neparedzamu. Kā secinājumu 71. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, tas pats attiecas uz to, ka gaisakuģa pilots atsakās uzņemt gaisakuģī agresīvi noskaņotu pasažieri.

61 Attiecībā uz nosacījumu, ka uz apstākli var tikt attiecināts nepārvaramas varas jēdziens tikai gadījumā, ja tā sekas nebija novēršamas, neraugoties uz pienācīgu rūpību, ir jānorāda, ka iesaistītajām iestādēm ir pieejami līdzekļi, kas visbiežāk tām ļauj pārvarēt pieprasītās personas pretošanos.

62 Tādējādi nevar tikt izslēgts, ka, lai reaģētu uz pieprasītās personas pretošanos, šīs iestādes var izmantot noteiktus piespiedu līdzekļus atbilstoši valsts tiesībās paredzētajiem apstākļiem un ievērojot šīs personas pamattiesības.

63 Tāpat vispārīgi ir iespējams paredzēt tādu transportlīdzekļu izmantošanu, kuru lietošana nevar tikt faktiski ietekmēta pieprasītās personas pretošanās dēļ. Turklāt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šādu risinājumu galu galā ir piedāvājušas iesaistītās iestādes pamatlietā.

64 Tādējādi nevar pilnībā izslēgt, ka ārkārtas apstākļu dēļ objektīvi ir konstatējams, ka iesaistītās iestādes nav varējušas paredzēt pieprasītās personas pretošanos pret tās nodošanu un ka tās ietekmi uz nodošanu nav bijis iespējams novērst, neraugoties uz šo iestāžu īstenoto pienācīgo rūpību. Šādā gadījumā Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta pirmajā teikumā minētais noteikums ir piemērojams.

65 Iesniedzējtiesai tātad ir jāpārbauda, vai tas, ka šie nosacījumi ir izpildīti, ir ticis pierādīts pamatlietā.

66 Turklāt, tā kā ir iespējams, ka iesniedzējtiesa secinās, ka pieprasītās personas atkārtota pretošanās pamatlietā nav kvalificējama kā "nepārvaramas varas gadījums" Pamatlēmuma 23. panta 3. punkta izpratnē, ir jānosaka, vai šis secinājums nozīmē, ka izpildes iestādei un izsniegšanas iestādei vairs nav jāvienojas par jaunu nodošanas datumu tādēļ, ka ir beigušies Pamatlēmuma 23. pantā noteiktie termiņi.

67 Lai arī Pamatlēmuma 15. panta 1. punktā ir skaidri paredzēts, ka izpildes tiesu iestāde lēmumu par to, vai persona ir jānodod, pieņem pamatlēmumā noteiktajos termiņos, ar šīs tiesību normas tekstu nepietiek, lai noteiktu, vai Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir jāturpina pēc šo termiņu beigām un, it īpaši, vai izpildes tiesu iestādei ir jāveic nodošana pēc Pamatlēmuma 23. pantā noteikto termiņu beigām, un vai šajā nolūkā tai ir jāvienojas ar izsniegšanas tiesu iestādi par jaunu nodošanas datumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 34. punkts).

68 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka savstarpējās atzīšanas princips, kas ir tiesu iestāžu sadarbības "stūrakmens", atbilstoši Pamatlēmuma 1. panta 2. punktam nozīmē, ka dalībvalstīm principā ir jāizpilda Eiropas apcietināšanas orderis (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 36. punkts).

69 Tādējādi, ņemot vērā, pirmkārt, pienākuma izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi centrālo nozīmi ar Pamatlēmumu izveidotajā sistēmā un, otrkārt, to, ka tajā nav nekādas skaidras norādes uz šī pienākuma spēkā esamības laikā ierobežojumu, Pamatlēmuma 15. panta 1. punktā ietverto noteikumu nevar interpretēt kā tādu, kas nozīmē, ka pēc Pamatlēmuma 23. pantā noteikto termiņu beigām izpildes tiesu iestāde vairs nevar vienoties ar izsniegšanas tiesu iestādi par jaunu nodošanas datumu vai ka izpildes dalībvalstij vairs nav pienākuma turpināt Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūru (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 37. punkts).

70 Turklāt ir jākonstatē, ka, lai arī Savienības likumdevējs Pamatlēmuma 23. panta 5. punktā ir skaidri precizējis, ka tā 23. panta 2.–4. punktā paredzēto termiņu beigšanās nozīmē, ka pieprasītā persona, ja tā joprojām atrodas apcietinājumā, ir jāatbrīvo, tas nav paredzējis šo termiņu beigām nekādas sekas un it īpaši nav paredzējis, ka ar šo beigšanos iesaistītajām iestādēm būtu atņemta iespēja vienoties par nodošanas datumu, piemērojot Pamatlēmuma 23. panta 1. punktu, vai ka izpildes dalībvalsts tiktu atbrīvota no pienākuma izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 38. punkts).

71 Turklāt Pamatlēmuma 15. panta 1. punkta un 23. panta interpretācijas dēļ, saskaņā ar kuru pēc Pamatlēmuma 23. pantā minēto termiņu beigām izpildes tiesu iestādei vairs nav jānodod pieprasītā persona, nedz arī šim nolūkam jāvienojas ar izsniegšanas tiesu iestādi par jaunu nodošanas datumu, varētu tikt apdraudēts Pamatlēmumā izvirzītais mērķis paātrināt un vienkāršot tiesu iestāžu sadarbību, jo šī interpretācija tostarp var likt izsniegšanas dalībvalstij izdot otru Eiropas apcietināšanas orderi, lai Pamatlēmumā paredzētajos termiņos varētu veikt jaunu nodošanas procedūru (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 40. punkts).

72 No iepriekš izklāstītā izriet, ka tas vien, ka ir beigušies Pamatlēmuma 23. pantā noteiktie termiņi, nevar izpildes dalībvalsti atbrīvot no tās pienākuma turpināt Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūru un veikt pieprasītās personas nodošanu, iesaistītajām iestādēm šajā nolūkā vienojoties par jaunu nodošanas datumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 42. punkts).

73 Tādējādi šādā situācijā no Pamatlēmuma 23. panta 5. punkta izriet, ka, tā kā ir beidzies šajā pantā noteiktais termiņš, pieprasītā persona ir jāatbrīvo, ja tā joprojām atrodas apcietinājumā.

74 Ņemot vērā visus iepriekš norādītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild:

— Pamatlēmuma 23. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, izpildes tiesu iestāde un izsniegšanas tiesu iestāde vienojas par jaunu nodošanas datumu atbilstoši šai tiesību normai, ja pieprasītās personas atkārtotas pretošanās dēļ tās nodošana 10 dienu laikā pēc pirmā jaunā nodošanas datuma, par kuru ir tikusi panākta vienošanās, piemērojot minēto tiesību normu, nav iespējama, ja ārkārtas apstākļu dēļ šīs iestādes nav varējušas paredzēt šo pretošanos un ja tās ietekmi uz nodošanu nav bijis iespējams novērst, neraugoties uz minēto iestāžu pienācīgu rūpību, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai;

— Pamatlēmuma 15. panta 1. punkts un 23. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šīm pašām iestādēm ir jāvienojas par jaunu nodošanas datumu gadījumā, ja ir beigušies šajā 23. pantā noteiktie termiņi.

Par tiesāšanās izdevumiem

75 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI, 23. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, izpildes tiesu iestāde un izsniegšanas tiesu iestāde vienojas par jaunu nodošanas datumu atbilstoši šai tiesību normai, ja pieprasītās personas atkārtotas pretošanās dēļ tās nodošana 10 dienu laikā pēc pirmā jaunā nodošanas datuma, par kuru ir tikusi panākta vienošanās, piemērojot minēto tiesību normu, nav iespējama, ja ārkārtas apstākļu dēļ šīs iestādes nav varējušas paredzēt šo pretošanos un ja tās ietekmi uz nodošanu nav bijis iespējams novērst, neraugoties uz minēto iestāžu pienācīgu rūpību, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Pamatlēmuma 2002/584, kas grozīts ar Pamatlēmumu 2009/299, 15. panta 1. punkts un 23. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šīm pašām iestādēm ir jāvienojas par jaunu nodošanas datumu gadījumā, ja ir beigušies šajā 23. pantā noteiktie termiņi.

[Paraksti]